

**Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка**

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра української мови і літератури

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В
ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ СВІТИ**

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Українська мова і література)**

освітньо-професійна програма
Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мова навчання

українська

Погоджено науково-методичною комісією
факультету іноземної та слов'янської
філології

«30» серпня 2024 р.

Голова

Громова Н. В., кандидат педагогічних наук,
доцент

Суми 2024

Розробники:

Семенов Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор
кафедри української мови і літератури

Громова Наталія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
української мови і літератури

Ячменик Марина Михайлівна, кандидат педагогічних наук, старший
викладач кафедри української мови і літератури

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української
мови і літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Семенов О. М., докт. пед. наук, проф.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Освітній ступінь: магістр	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки:	
		5-й	5-й
		Семестр-II	
		Лекції	
		14 год.	4
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4
		Консультації	
		2	
		Самостійна робота	
		60 год.	82
Вид контролю: залік			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Робоча програма розроблена на основі Освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література). Курс є обов'язковим для підготовки майбутніх учителів української мови і літератури та спрямований на формування методичної компетентності майбутнього фахівця в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа», Державного стандарту базової середньої освіти в умовах воєнного/післявоєнного стану.

Мета ОПП - підготовка конкурентоспроможних, компетентних фахівців, учителів української мови і літератури, англійської мови, здатних вирішувати складні професійні завдання, розв'язувати проблеми комплексного та інноваційного характеру в освітній, науковій галузях з української та англійської філології, педагогіки й методики середньої освіти, а також здійснювати самостійну науково-педагогічну діяльність.

Мета вивчення навчальної дисципліни – сприяти усвідомленню актуальних проблем сучасного шкільного літературознавства; систематизувати концепції, основи теорії, методики і методології сучасного шкільного літературознавства; опрацювати форми, методи і прийоми вивчення різних видів програмового матеріалу на уроках української літератури у старших класах, методику аналізу художнього твору; сприяти формуванню у загальних та фахових компетентностей, у т.ч. медіаосвітньої компетентності, академічної культури;

Програма навчальної дисципліни відповідає колективній темі кафедри «Текст у сучасних дослідницьких парадигмах» (ДР№ 0121U108213, 2021-2023 рр.), діяльності науково-дослідної лабораторії кафедри української мови і літератури «Академічна культура дослідника в освітньому просторі» та ресурсного центру.

Унікальність дисципліни полягає в тому, що вона читається із урахуванням українсько-польського проекту Innowacyjny uniwersytet i przymówstwo. Faza IV: strategie komunikacyjne i relacje uniwersytet-szkoła /«Інноваційний університет та лідерство», який виконуються кафедрою, а також з урахуванням навчання в школі «Європейська якість навчання для кращої успішності учнів» PISA (читацька грамотність), та грантів у рамках проекту "Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність", що виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів за підтримки Посольств США та Великої Британії у співпраці з МОН України та Академією Української преси.

Регіональний аспект. На лекціях і практичних заняттях опрацьовуємо досвід учителів-методистів Сум і Сумщини

Завдання навчальної дисципліни:

- здійснити аналіз актуальних проблем української літературної освіти; формувати у магістрантів: фахово-методичні уміння: проектувати

(відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу, розробляти навчально-методичне забезпечення), проводити різні види занять, самостійну роботу за фахом у старшій школі з урахуванням педагогічних інновацій, знань про індивідуально-вікові особливості молоді; здатність до ефективної та компетентної участі в різних формах наукової (конференції, вебконференції, круглі столи, дискусії) та навчально-педагогічної комунікації (педради, методоб'єднання учителів-філологів або класних керівників, батьківські збори); вести позакласну роботу з національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції;

- виконувати дослідницький/медіаосвітній проєкт з актуальних проблем літературної освіти на засадах академічної доброчесності;

-
формування культуромовних особистостей учнів;

-
прагнення до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення, уміння працювати з фаховими джерелами, медіаджерелами; втілювати нові методичні ідеї у практику навчання предмета, застосовувати педагогічні інновації.

Вивчення дисципліни спрямоване на формування компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо, на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.</p> <p>ЗК.02 Здатність до ефективної комунікативної діяльності, міжособистісної взаємодії, мотивування до досягнення спільної мети, можливість працювати самостійно і автономно.</p> <p>ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність та мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності; керуватися в педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва.</p> <p>ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, здатність діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.</p>
-------------------------------------	---

	<p>ЗК.05 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності, моделювання траєкторії особистісного та професійного самовдосконалення.</p> <p>ЗК 7. Здатність до системного творчого мислення, активізувати критичне осмислення інформації, формування системного наукового світогляду; проводити наукові дослідження.</p> <p>ЗК 6. Здатність формувати соціальні навички (soft-skills), а саме працювати в команді, уміти обґрунтовувати власну думку, усвідомлювати актуальність та вчасність виконання задач різного типу (deadline) тощо;</p> <p>ЗК 8. Здатність до письмової та усної професійно-педагогічної комунікації українською та англійською мовами.</p> <p>ЗК 9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; готовність до виконання функцій сучасного вчителя-тьютора з урахуванням вимог суспільств, до професійного розвитку впродовж життя.</p> <p>ЗК 10. Здатність використовувати цифрові технології у науковій роботі та в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти, у тому числі для статичного опрацювання результатів дослідження.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ПК 1. Здатність вільно володіти науковим інструментарієм у галузі філологічної та методичної науки для використання у професійній діяльності.</p> <p>ПК 3. Здатність осмислювати мистецтво слова як систему, розуміти еволюційний шлях розвитку української літератури та літературознавства, використовувати профільні знання в галузі літературознавства для оцінки сучасного літературного процесу в Україні та світі, теоретико-літературних узагальнень; уміння розвивати в учнів необхідні літературні та естетичні компетенції.</p> <p>ПК 5. Здатність виконувати різні види лінгвістичного, літературознавчого аналізу, до опанування технології роботи з фаховим текстом, реферувати, анотувати, редагувати, перекладати, укладати, нормативно вживати засоби наукової мови; вести розгорнутий академічний монолог/діалог із фахової проблематики (лекція, доповідь, виступ, огляд, промова тощо), володіти полемічним мистецтвом.</p> <p>ПК 6. Здатність виконувати комплексний дослідницький</p>

	<p>проект з актуальних проблем філології, методики та інших, суміжних із філологією, галузей знань; брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, круглі столи, наукові публікації) з проблем наукового дослідження.</p> <p>ПК7. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в освітньому процесі; усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань для забезпечення освітнього простору.</p> <p>ПК 8. Навички організовувати освітній процес з української літератури та дослідницьку діяльність учнів у позакласній роботі у старшій (профільній) школі на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів та партнерської взаємодії.</p> <p>ПК 10. Здатність до ефективної та компетентної участі в різних формах навчально-педагогічної комунікації (педради, методоб'єднання учителів або класних керівників, батьківські збори, громада) щодо освітніх і культурних проблем; критично осмислювати й упроваджувати у професійну діяльність передовий український та світовий освітній досвід, різноманітні технології навчання, методи, прийоми і форми роботи, оцінювання результатів навчання з метою формування мовнокомунікативної компетентності учнів.</p>
--	--

2. Передумови для вивчення дисципліни

Оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін: «Українська література», «Методика навчання української мови», «Педагогіка», «Психологія», «Основи наукових досліджень».

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання		
Знання:		<p>ПРЗ 1. Знання методів роботи з джерелами інформації з метою запобігання проблем та їх розв'язання; прав та свобод громадянина України, цінностей гуманізму та громадянського суспільства; основних принципів державної політики у сфері освіти, тенденцій інноваційного</p>

		<p>розвитку системи освіти України в умовах реформаційних перетворень.</p> <p>ПРЗ 2. Знання психолого-педагогічних засад та стратегій комунікації з учасниками освітнього процесу, підходів до організації освітнього процесу; різних форм навчання (традиційне, електронне, мобільне, змішане).</p> <p>ПРЗ 3. Знання змісту основних документів, що регулюють організацію освітнього процесу, вимог законодавства щодо академічної доброчесності під час навчання та оцінювання результатів навчання; щодо професійного та міжособистісного професійного спілкування; організації різних форм і видів професійного розвитку вчителя (тренінгів, вебінарів тощо).</p> <p>ПРЗ 4. Знання наукових методів пізнання; освітніх інновацій, їх характеристик; усвідомлення важливості упровадження наукових розробок в освітній процес закладів середньої освіти.</p> <p>ПРЗ 5. Базові уявлення про психологічні чинники, які впливають на процес навчання учнів, про структуру педагогічних здібностей та їх формування в учнів, _методи і прийоми здійснення аналізу та рефлексії навчальної діяльності учнів та її результативності; вплив професійної діяльності на здоров'я та прийоми збереження особистого здоров'я у професійній діяльності</p> <p>ПРЗ 6. Поглиблені знання теорії літератури, стильових тенденцій в українській літературі ХХ-ХХІ століття і використання набутих знань в освітньому процесі.</p> <p>ПРЗ 7. Поглиблені знання актуальних тенденцій розвитку сучасної української мови, ролі українського мовознавства, академічної риторики, полемічного мистецтва у формуванні основ академічної культури учня.</p> <p>ПРЗ 9. Знання основних вимог до результатів навчання за державними стандартами освіти, типовими освітніми програмами, розуміння методів та прийомів навчання української мови та літератури у старшій (профільній) школі.</p> <p>ПРУ1. Уміє відстоювати власну громадянську</p>
Уміння:		

позицію, застосовувати новітні освітні технології в реалізації заходів національного спрямування з учнями закладу загальної середньої освіти.

ПРУ2. Уміє працювати автономно та в команді, реалізовувати міжособистісну взаємодію, застосовувати набуті теоретичні знання у процесі взаємонавчання та практичній діяльності, оволодівати сучасними знаннями упродовж життя.

ПРУ1. Аналізує та враховує у професійній діяльності культурне розмаїття сучасного українського суспільства та суб'єктів освітнього процесу.

ПРУ2. У професійній діяльності керується принципами толерантності, ефективної комунікаційної взаємодії, здорового способу життя, застосовує м'які навички (soft skills) та формує їх у здобувачів освіти у складних і непередбачуваних умовах.

ПРУ3. Здатний/здатна діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності, проєктувати та реалізувати індивідуальні освітні траєкторії особистісного зростання.

ПРУ4. Володіє науковим інструментарієм у галузі філології, проблемно-пошуковими методами для проведення досліджень у галузі філології та методики навчання української мови та літератури, англійської мови.

ПРУ5. Уміє застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання фахової інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою для розв'язання проблем професійної (освітньої та наукової) діяльності.

ПРУ6. Бере участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи); уміє аналізувати, порівнювати, критично осмислювати науково-методичну та загальнонаукову інформацію; складає анотації, реферати, наукові виступи іноземною мовою

ПРУ7. Володіє сучасними методами та прийомами навчання української мови і літератури, англійської мови в закладах загальної середньої

		<p>освіти.</p> <p>ПРУ8. Проектує і проводить різні види занять з урахуванням інноваційних технологій, передового педагогічного досвіду та знань про індивідуально-вікові особливості молоді.</p> <p>ПРУ9. Бере участь в різних формах навчально-педагогічної комунікації (педради, методоб'єднання учителів-філологів або класних керівників, батьківські збори), уміє будувати і втілювати ефективну стратегію професійного саморозвитку і самовдосконалення.</p> <p>ПРУ10. Уміє використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання).</p>
Комунікація		<p>ПРК 1. Вільне компетентне спілкування державною та англійською мовами з широким колом фахівців, із громадськістю у галузі професійної та/або наукової діяльності.</p> <p>ПРК 2. Ефективна взаємодія в команді, у професійному колективі та з представниками інших професійних груп, володіння основами професійної мовленнєвої культури.</p> <p>ПРК 3. Педагогічна комунікація у процесі навчання української мови і літератури, англійської мови, у т.ч. засобами сучасних цифрових технологій.</p>
Автономія і відповідальність		<p>ПРА 1. Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.</p> <p>ПРА 2. Відповідальне ставлення до навчання учнів, відповідальність за прийняті рішення та їх виконання, за використання набутих професійних знань у педагогічній діяльності.</p> <p>ПРА 3. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономності.</p>

Академічна доброчесність.

У процесі навчання студенти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності і діяти згідно з Кодексом академічної доброчесності СумДПУ імені А. С. Макаренка (2019 р.).

Відповідно до Кодексу Академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка учасники освітнього процесу повинні: діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; самостійно виконувати навчальні завдання; коректно посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності; усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами.

(«Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка», що ухвалене рішенням вченої ради університету протокол № 12 від 18 червня 2020 року https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_a_d_2866f.pdf)

Навчальна дисципліна сприяє формуванню соціальних навичок – міжособистісного спілкування, критичного мислення, комунікації.

Форми навчання: аудиторні (лекції, семінари, практичні і лабораторні заняття), позааудиторні (консультації, самостійна робота), індивідуальна науково-дослідна діяльність (проектні роботи, конференції, підготовка та захист кваліфікаційної роботи), виробнича педагогічна практика у старшій (профільній) школі.

Методи навчання: проблемний, дослідницький, діалогічний, проблемно-пошуковий, методи активного та інтерактивного навчання, у т.ч. змішаного, оф- та онлайн-навчання на різних платформах; доповідь, дискусія, есе, робота в малих групах, рольові дидактичні ігри, мікрОВикладання, рефлексія діяльності та саморефлексія, самонавчання, навчання на основі досліджень, через практику в закладах загальної середньої освіти.

Види контролю: поточний, поетапний, підсумковий, самоконтроль;

Форми контролю: усне та письмове опитування, тестування, есе, презентації, виконання творчих завдань (авторські конспекти занять, проекти, презентації досвіду вчителя), залік.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання відповідно до Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС в СумДПУ імені А. С.

Макаренка. Застосовується накопичувальна 100-бальна система, що передбачає оцінювання компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою, за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності: творчі роботи, презентації, проекти, реферати, контрольні роботи, поточний, підсумковий контроль.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент також повинен

знати:

- концептуальні напрямки та перспективи розвитку літературної освіти в Україні;
- проблеми та перспективи розвитку методики української літератури;
- методику проведення основних типів уроків літератури (засвоєння нових знань; формування умінь і навичок; застосування умінь і навичок; узагальнення та систематизації знань; підсумковий та комбінований);
- методику проведення занять з української літератури;
- різні форми контролю знань і вмінь учнів.

вміти:

- працювати з методичною, нормативно-правовою, програмною документацією;
- сформулювати проблему, визначати мету і завдання дослідження;
- виявляти і використовувати міжпредметні зв'язки;
- орієнтуватися в науково-методичних працях, у довідковій, енциклопедичній літературі;
- володіти ключовими навиками проведення уроків з української літератури;
- готувати методичне забезпечення для проведення різних видів занять та діагностики знань учнів;
- планувати, організовувати, контролювати, аналізувати результати навчально-пізнавальної діяльності учнів.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти оцінюються відповідно до ЄКТС та національної шкали.

Кількість балів за всі види навчальної	Критерії оцінювання навчальних досягнень
--	--

діяльності	
А	<p>Знання: студент на високому рівні володіє знаннями шкільного курсу української літератури, правильно і точно визначає мету і завдання літературної освіти, реалізовує на високому рівні виховний потенціал уроку літератури, критично і творчо застосовує науково-методичні публікації, аналізує навчально-методичні посібники для вчителя-словесника, знає і характеризує різні типології уроків літератури, пропонує раціональну структуру</p>
	<p>уроку літератури, вміє правильно визначати навчальну, виховну та розвивальну мету уроку літератури.</p> <p>Уміння: студент на високому рівні моделює фрагмент уроку з використанням різних форм роботи, застосовує доцільні форми і методи вивчення творів різних жанрів, пропонує доцільні шляхи аналізу тексту художнього твору на уроці літератури, демонструє обраний шлях аналізу твору в контексті уроку, пропонує доцільні приклади застосування активних, інтерактивних методів роботи на уроці літератури, складає конспект позакласного заходу з літератури, залучаючи ефективні форми роботи, здійснює ґрунтовний аналіз відвіданого уроку літератури, залучає раціональні форми зацікавлення учнів особистістю письменника, може ознайомити із досвідом кращих вчителів міста, області, пропонує форми роботи, спрямовані на розвиток здатності учнів творчо сприймати прочитане, висловлює власну думку про прочитаний текст художнього твору.</p>
В	<p>Знання: студент на високому рівні володіє знаннями шкільного курсу української літератури, правильно визначає мету і завдання літературної освіти, реалізовує на високому рівні виховний потенціал уроку літератури, критично застосовує науково-методичні публікації, критично аналізує навчально-методичні посібники для вчителя-словесника, знає і характеризує різні типології уроків літератури, пропонує раціональну структуру уроку літератури, вміє правильно визначати навчальну, виховну та розвивальну мету уроку літератури.</p> <p>Уміння: студент на високому рівні моделює в аудиторних умовах фрагмент уроку з використанням різних форм роботи, застосовує доцільні форми і методи</p>

	<p>вивчення творів різних жанрів, може пропонувати доцільні шляхи аналізу тексту художнього твору на уроці літератури, демонструє обраний шлях аналізу твору</p> <p>В контексті уроку, пропонує доцільні приклади застосування</p>
--	--

	<p>нетрадиційних методів роботи на уроці літератури, складає конспект позакласного заходу з літератури, залучаючи ефективні форми роботи, здійснює ґрунтовний аналіз відвіданого уроку літератури, припускаючись окремих неточностей, залучає раціональні форми зацікавлення учнів особистістю письменника, може ознайомити присутніх із досвідом кращих вчителів міста, області, пропонує форми роботи, спрямовані на розвиток здатності учнів творчо сприймати прочитане, висловлює власну думку про прочитаний текст художнього твору.</p>
С	<p>Знання: студент на достатньому рівні володіє знаннями шкільного курсу української літератури, правильно визначає мету і завдання літературної освіти, може реалізувати виховний потенціал уроку літератури, характеризує науково-методичні публікації, аналізує навчально-методичні посібники для вчителя-словесника, характеризує різні типології уроків літератури, правильно визначає навчальну, виховну та розвивальну мету уроку літератури.</p> <p>Уміння: студент на достатньому рівні моделює фрагмент уроку з використанням різних форм роботи, застосовує доцільні форми і методи вивчення творів різних жанрів, пропонує доцільні шляхи аналізу тексту художнього твору на уроці літератури, демонструє обраний шлях аналізу твору в контексті уроку, допускаючи незначні помилки та самостійно їх виправляючи, пропонує доцільні приклади застосування нетрадиційних методів роботи на уроці літератури, складає конспект позакласного заходу з літератури, здійснює ґрунтовний аналіз відвіданого уроку літератури, припускаючись окремих неточностей, залучає раціональні форми зацікавлення учнів особистістю письменника, може ознайомити присутніх із досвідом кращих вчителів міста, області.</p>
Д	<p>Знання: студент на достатньому рівні володіє знаннями шкільного курсу української літератури, може визначити мету і завдання літературної освіти, допускаючи неточності в їх формулюванні, враховує виховний потенціал уроку літератури, побіжно характеризує науково-методичні публікації, ознайомлений, але з певними труднощами використовує на практиці.</p> <p>Уміння: студент на достатньому рівні моделює в аудиторних умовах фрагмент уроку з використанням різних форм роботи, не застосовуючи доцільні форми і методи вивчення творів різних жанрів, може пропонувати доцільні шляхи аналізу тексту художнього твору на уроці літератури, допускаючи незначні помилки та самостійно їх виправляючи, пропонує окремі приклади застосування нетрадиційних методів роботи на уроці літератури, складає конспект позакласного заходу з літератури, може передати зміст відвіданого уроку української літератури, припускаючись</p>

	окремих неточностей.
Е	<p>Знання: студент на низькому рівні володіє знаннями шкільного курсу української літератури, називає мету і завдання літературної освіти, допускаючи неточності в їх формулюванні, може використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури, не враховуючи виховний потенціал уроку літератури, необізнаний із науково-методичними публікаціями.</p> <p>Уміння: студент на низькому рівні моделює в аудиторних умовах фрагмент уроку з використанням різних форм роботи, не застосовуючи доцільні форми і методи вивчення творів різних жанрів, не може запропонувати доцільні шляхи аналізу тексту художнього твору на уроці літератури, допускає суттєві помилки, може запропонувати окремі приклади застосування нетрадиційних методів роботи на уроці літератури, може скласти конспект позакласного заходу з літератури, може передати зміст відвіданого уроку української літератури, припускаючись суттєвих недоліків під час його аналізу.</p>
FX	<p>Знання: студент не володіє знаннями шкільного курсу української літератури, може визначити мету і завдання уроку літератури, допускаючи неточності у формулюванні, не вміє використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури, не враховує виховний потенціал уроку літератури, необізнаний із науково-методичними публікаціями, не називає навчально-методичні посібники для вчителя-словесника.</p> <p>Уміння: студент не може моделювати фрагмент уроку з використанням різних форм роботи, не може запропонувати доцільні форми і методи вивчення творів різних жанрів, не може запропонувати доцільні шляхи аналізу тексту художнього твору на уроці літератури, може запропонувати окремі приклади застосування нетрадиційних методів роботи на уроці літератури, не вміє скласти конспект позакласного заходу з літератури, не може передати зміст відвіданого уроку української літератури.</p>
F	<p>Знання: студент не володіє знаннями шкільного курсу української літератури, не визначає мету і завдання уроку літератури, не вміє використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури, не враховує виховний потенціал уроку літератури, необізнаний із науково-методичними публікаціями, не називає навчально-методичні посібники для вчителя-словесника.</p> <p>Уміння: студент не може моделювати в аудиторних умовах фрагмент уроку з використанням різних форм роботи, не може запропонувати доцільні форми і методи вивчення творів різних</p>

	жанрів, не може запропонувати доцільні шляхи аналізу тексту художнього твору на уроці літератури, не може запропонувати.
--	--

Критерії оцінювання результатів навчання за компетентностями

Кількість балів за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів
90-100	<p>Магістрант/ка показує високий рівень володіння теоретичним матеріалом, розуміння специфіки професії і предметної галузі, розуміється в методах та прийомах навчання української літератури в закладах загальної середньої освіти; має прагнення самостійно опанувати нові знання за спеціальністю для використання у майбутній професійній діяльності. Студент уміє здійснювати пошук, аналізувати, порівнювати, критично осмислювати фахову інформацію; посилається на думки відомих методистів, аналізує, зіставляє, узагальнює, систематизує методичні явища й положення.</p> <p>Усна чи письмова відповідь загалом правильна, послідовна, змістовна; магістрант/ка уміє чітко і зрозуміло висловлювати думку, вести розгорнутий академічний монолог/діалог із фахової проблематики, дотримується принципів професійної етики, правил академічної доброчесності. Володіє загалом навичками ефективно проєктувати (відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу, розробляти, проводити різні види занять, самостійну роботу за фахом в закладах освіти) з урахуванням знань про індивідуально-вікові особливості молоді, виконувати дослідницький або медіапроект з актуальних проблем методики.</p> <p>Бере участь в різних формах навчально-педагогічної комунікації (педради, методоб'єднання учителів-філологів або класних керівників, батьківські збори). Володіє проблемно-пошуковими методами для проведення досліджень у галузі методики української літератури, бере участь в різних формах наукової комунікації (конференціях, семінарах), прагне до ефективної взаємодії в команді, у професійному колективі та з представниками інших професійних груп..</p>
82-89	<p>Магістрант показує достатній рівень сформованості професійної компетентності, розуміння специфіки професії і предметної галузі, методів та прийомів навчання української літератури в закладах загальної середньої освіти; має прагнення опанувати нові знання за спеціальністю для використання у майбутній професійній діяльності. Здійснює пошук, аналізувати, порівнювати, критично осмислювати фахову інформацію; посилається на думки відомих методистів,</p>

	<p>аналізує, зіставляє, узагальнює, систематизує методичні явища й положення; при виконанні завдань дотримується принципів професійної етики, правил академічної доброчесності.</p> <p>Усна чи письмова відповідь загалом логічна, послідовна, змістовна, наявні окремі мовленнєві огріхи.</p> <p>Є спроби виконати проблемні завдання; проектувати (відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу, розробляти, проводити різні види занять, самостійну роботу за фахом в закладах освіти) з урахуванням знань про індивідуально-вікові особливості молоді, виконувати дослідницький або медіапроект з актуальних проблем методики.</p> <p>Бере участь в різних формах навчально-педагогічної комунікації (педради, методоб'єднання учителів-філологів або класних керівників, батьківські збори). Загалом володіє проблемно-пошуковими методами для проведення досліджень у галузі методики української літератури, бере участь в різних формах наукової комунікації (конференціях, семінарах), прагне до ефективної взаємодії в команді.</p>
74-81	<p>Середньо-достатній рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями; магістрант розуміється в методах та прийомах навчання/викладання української літератури в закладах освіти. Усна чи письмова відповідь загалом правильна, послідовна, змістовна. Загалом уміє аналізувати, порівнювати, критично осмислювати науково-методичну та загальнонаукову інформацію; посилається на думки відомих методистів, аналізує, зіставляє, загалом узагальнює, систематизує методичні явища й положення. Загалом володіє сучасними методами та прийомами викладання української літератури в закладах загальної освіти; проектує і може проводити різні види занять з урахуванням педагогічного досвіду та знань про індивідуально-вікові особливості молоді; стежить за власним мовленням.</p> <p>Є спроби виконати проблемні завдання; проектувати (відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу, розробляти, проводити різні види занять, самостійну роботу за фахом в закладах освіти) з урахуванням знань про індивідуально-вікові особливості молоді,</p> <p>З допомогою викладача виконувати дослідницький або медіапроект з актуальних проблем методики. Є учасником круглих столів учителів-філологів; бере пасивну участь у конференціях, семінарах; дотримується правил академічної доброчесності; прагне до ефективної взаємодії в команді</p>
64-73	<p>Середній рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями; магістрант розуміється в методах та прийомах навчання української літератури в закладах освіти. Усна чи письмова відповідь правильна, неповна, не завжди чітка, логічна, послідовна, змістовна,</p>

	<p>допускаються окремі фактичні помилки, неточності. Загалом під керівництвом викладача аналізує науково-методичну та загальнонаукову інформацію.</p> <p>Загалом володіє сучасними методами та прийомами викладання української літератури в закладах загальної освіти; з допомогою викладача магістрант проєктує і може проводити різні види занять з урахуванням знань про індивідуально-вікові особливості молоді; стежить за власним мовленням. Прагне опанувати проблемно-пошукові методи для проведення досліджень у галузі методики української літератури, іноді бере участь у конференціях, семінарах. прагне дотримуватися правил академічної доброчесності.</p>
60-63	<p>Задовільний рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього. Усна чи письмова відповідь неповна, не завжди чітка, логічна, послідовна, змістовна, допускаються фактичні помилки, неточності. Магістрант намагається покликатися на ідеї відомих методистів, намагається аналізувати, зіставляти, узагальнювати, систематизувати методичні явища й положення, при цьому допускає неточності, огріхи.</p> <p>Намагається аналізувати, порівнювати, критично осмислювати науково-методичну та загальнонаукову інформацію; проте наявні фактичні помилки у викладі матеріалу. Частково володіє сучасними методами та прийомами викладання української літератури в закладах загальної середньої освіти; з допомогою викладача проєктує і проводить різні види занять; прагне стежити за власним мовленням.</p>
35-59	<p>Незадовільно (з правом перескладання) мають студенти, які відтворюють половину матеріалу. Усна чи письмова відповідь неповна або неправильна, нечітка, непослідовна, допускаються грубі фактичні помилки, відсутні приклади. Магістрант/ка не володіє навчальним матеріалом, не спроможний відтворити загальновідомі методичні явища й положення, не розуміє принципів викладання літератури у старшій школі. Простежується невідповідність до практичних і семінарських занять.</p>
1-34	<p>Незадовільно (без права перескладання) отримують ті студенти, які не можуть відтворити теоретичний матеріал, вони не завжди розуміють суть питання, не можуть застосувати набуті знання в елементарних стандартних ситуаціях; відповіді містять грубі фактичні помилки. Наявна відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни, неспроможність дати усну чи письмову відповідь, відтворити загальновідомі методичні явища й положення, простежується систематична невідповідність до практичних занять, часті пропуски без поважних причин. Такий магістрант потребує повторного прослуховування курсу.</p>

Розподіл балів, які отримують студенти денної форми навчання:

Поточний контроль				Самостійна робота, контр. роб.	Сума
РОЗДІЛ 1	РОЗДІЛ 2	РОЗДІЛ 3	РОЗДІЛ 4		
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	60 (8 +52)	100

Розподіл балів, які отримують студенти заочної форми навчання

Поточний контроль	Самостійна робота	Контр. роб.	Сума
30	60	10	100

За бажанням здобувача можуть враховуватися результати навчання у неформальній освіті (відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ імені А. С. Макаренка).

Розподіл балів за види робіт:

- участь у конференції (різних рівнів) – 3 бали,
- написання й опублікування статті – 7 балів,
- участь/призове місце у творчих конкурсах: обласних – 8/10 балів; усеукраїнських – 12/14.
- участь/призове місце у всеукраїнському конкурсі наукових робіт – 15/18 балів.
- проходження онлайн-курсів – 5 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобом діагностики результатів навчання та методом демонстрування результатів навчання є залік.

Методами оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти є: поточний контроль, моделювання фрагментів уроків, проект.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання відповідно до Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС у СумДПУ імені А. С. Макаренка.

Застосовується накопичувальна 100-бальна система, що передбачає оцінювання компетентностей, передбачених освітньо- професійною програмою, за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності: творчі роботи, презентації, проекти, реферати, контрольні роботи, поточний контроль, залік.

Участь у розробці проекту та подання його результатів на захист розглядається як один із можливих варіантів засобів діагностики результатів навчання з дисципліни.

6. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ЯК ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ У СТАРШІЙ (ПРОФІЛЬНІЙ) ШКОЛІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА.

Тема 1. Зміст літератури освіти у старших класах. Академічна доброчесність учасників освітнього процесу.

Тема 2. Проблематика курсу. Якість надання освітніх послуг в умовах повномасштабної війни, розв'язаної росією. Академічна доброчесність учасників освітнього процесу в умовах воєнних реалій. Посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції.

Тема 3. Культурологічна концепція викладання літератури в ЗЗСО. Літературознавча концепція уроку літератури.

Тема 4. Методична робота вчителя-словесника. Ресурсний центр професійного розвитку вчителя української мови і літератури. Самоосвіта вчителя української літератури. Організація навчальної діяльності здобувачів освіти та способів побудови зворотного зв'язку в умовах очної, дистанційної, змішаної форм навчання. Психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану.

Тема 5. Дослідження методистів як один із напрямів модернізації сучасної школи.

Тема 6. Структура змісту і принципи побудови навчальних програм з української літератури. Нормативне і навчально-методичне забезпечення викладання навчального предмета. Зміст, принципи і побудова програм з української літератури в 10-11 класах. Навчально-методичний супровід конкретних модельних навчальних програм.

РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 1. Навчання української літератури у складних умовах: плануємо гнучкі заняття із застосуванням гнучких методів і прийомів. Сучасний урок української літератури: філософсько-освітні, психолого-педагогічні засади сучасного уроку української літератури. Дистанційне навчання в синхронному і асинхронному режимах. Співпраця учня і вчителя в умовах цих двох режимів. Планування роботи вчителя української літератури: календарно-тематичний та поурочний плани. Форми проведення і види уроків.

Тема 2. Особистісно орієнтоване навчання на уроках української літератури. Компетентнісна спрямованість навчання української літератури. Принципи побудови чинних підручників. Системний підхід до навчання української літератури.

Тема 3. Виховний потенціал уроків української літератури. Форми позакласної роботи з літератури. Методи і прийоми вивчення художнього твору на факультативних заняттях. Літературний гурток. Віртуальні літературні екскурсії, їх педагогічна мета. Індивідуальна робота з учнями в рамках позакласної роботи. Розвиток літературних здібностей творчо обдарованих учнів.

РОЗДІЛ 3. МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

Тема 1. Методологічні засади і типологія шкільного аналізу художнього твору.

Тема 2. Концептуальні засади щодо поняття читацької компетентності. Особливості аналізу творів різних родів та жанрів.

Тема 3. Специфіка вивчення лірики в 9-11-х класах. Розвиток мовлення учнів

Принципи формування мовної культури школярів. Культура роботи з есе.

Тема 4. Вивчення біографії письменника. Принципи та джерела вивчення біографії письменника. Форми і методи вивчення біографії письменника. Вивчення індивідуального стилю письменника.

Тема 5. Методика вивчення теорії літератури в школі. Шкільне літературознавство. Опрацювання літературної критики. Технологія засвоєння теоретико-літературних понять та опрацювання літературно-критичних статей.

РОЗДІЛ 4. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 1. Методи і прийоми навчання. Основні класифікації методів навчання літератури. Інтерактивне навчання. Залежність вибору методів, прийомів, засобів, видів і форм роботи учнів на уроках української літератури від матеріалу уроку, вікової, психологічної і наукової підготовки учнів та конкретної мети. Проблемність у навчанні.

Тема 2. Методичні засади організації дистанційного уроку з української літератури.

Сервіси для створення «хмаринки слів» ([Word It Out](#), [Word Cloud Generation](#), [Word Art](#), [AnswerGarden](#) тощо), ментальних мап (XMind, FreeMind, iMindMap, MindJet Mindmanager, Edrow Mind Map, Visual Mind тощо), інтерактивних плакатів (Thinglink, Glogster EDU, H5P тощо), коміксів (Bitstrips, Canva, Write Comics, Pixton, StoryboardThat) тощо.

Навчання української літератури у вимірах медіаграмотності. Створення чатів або постерів у додатках Canva PlayBuzz, Miro, Jamboard; здійснення віртуальних мандрівок у музеї; аналіз фото, документів, пізнавальних текстів, розміщених на віртуальних дошках Jamboard, Padlet; участь в онлайн-опитуваннях, тестуваннях, змодельованих за допомогою Google Forms, Online Test Pad, Poll everywhere тощо.

7. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Лабор.	Конс.	Самостійна роб.		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.
7 6	8				6 0 000 006	д.	8 8	2			8 2

РОЗДІЛ 1. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ЯК ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ У СТАРШІЙ (ПРОФІЛЬНІЙ) ШКОЛІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА.

<p style="text-align: center;">Тема 1.</p> <p>Зміст літератури освіти у старших класах. Академічна доброчесність учасників освітнього процесу.</p>		2					2				2
<p style="text-align: center;">Тема 2.</p> <p>Проблематика курсу.</p>					2						6
<p style="text-align: center;">Тема 3.</p> <p>Культурологічна концепція викладання літератури в ЗЗСО.</p>					2						4

Тема 4. Методична робота вчителя-словесника. Ресурсний центр професійного розвитку вчителя української мови і літератури.					2		1				6
Тема 5. Дослідження методистів як один із напрямів модернізації сучасної школи.					4						4
Тема 6. Методика проведення спецкурсів і спецсемініарів					4						4
Усього годин за розділом 1	18	2			1 4	3 0	2				2 6
666											

РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ ЛІТЕРАТУРИ.

Тема 1. Сучасні освітні технології викладання української літератури.		2	2			6 4			2 2			4
Тема 2. Особистісно орієнтоване навчання на уроках української літератури.		2	2			6 4			1		1	6
Тема 3.		2	2			4						4

Виховний потенціал уроків української літератури.						4						
Усього годин за розділом 2	16	22	22			12	18	1	22		1	16
Розділ 3. МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ												
Тема 1. Методологічні засади і типологія шкільного аналізу художнього твору.		22	22			44			1			6
Тема 2. Концептуальні засади щодо поняття читацької компетентності. Особливості аналізу творів різних родів та жанрів.		2	2			46		1	1			6
Тема 3. Специфік а вивчення лірики в 9-11-х класах.		2	2			44			1			4
Тема 4. Вивчення біографії письменника.		2	2			44		1	1			4
Тема 5. Технологія засвоєння теоретико-літературних понять та опрацювання літературно-критичних статей.		2	2			26			1			4

Усього годин за розділом 3	2 8	2 2 2	1 2 2			2 2 4	2 4	2	5			2 4
Розділ 4. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.												
Тема 1. Нові технології викладання літератури .		2 2	2 2			4 4			1			6
Тема 2. Методичні засади організації дистанційного уроку з української літератури.						6 6						6
Усього за розділом 4	14	2 2	2 2		1 1 0	1 1 2						1 2
Усього годин	76	8 8	8 8		6 6 0	8 8 8	2	4 4				8 2

Теми лекцій

№ з / п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Теоретичні засади актуальних проблем сучасного шкільного літературознавства. Реалізація змістових ліній	4	1
2	Прийоми і методи реалізації завдань культурологічної освіти на уроках української літератури	4	1
3	Сучасний урок: основні вимоги, програми, підручники. Технології проведення занять і позакласної роботи	2	1
4	Профілізація та системний підхід до навчання української літератури	4	1
	Усього	14	4

Теми практичних занять

№ з / п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Урок української літератури: програми, підручники. Реалізація змістових ліній.	4	1
2	Прийоми і методи реалізації завдань культурологічної освіти на уроках української літератури.	4	1
3	Технології проведення занять і позакласної роботи. Навчання української літератури у вимірах медіа грамотності.	4	1
4	Профілізація та системний підхід до навчання української літератури.	2	1
	Усього	14	4

Самостійна робота

№ п/ п	Назва теми	Кількість годин	
		Д. ф. н.	З. ф .н

			.
1	Методика навчання літератури як науки. Системний підхід у вивченні української літератури.	4	6

2	Аналіз методичних посібників та науково-методичних публікацій за останні 2 – 3 роки.	4	4
3	Методи наукового дослідження в методиці навчання української літератури. академічної доброчесності у підготовці вчителя української літератури.	4	4
		Принцип	
4	Специфіка сприймання літератури учнями різних вікових категорій	2	4
5	Культурологічна концепція викладання літератури в ЗЗСО	2	4
6	Проекти як інноваційна форма роботи на уроці літератури.	4	6
7	Шкільний та літературознавчий аналіз художнього твору: спільне і відмінне.	4	4
8	Використання методів літературознавчого дослідження на уроці літератури	4	4
9	Дослідження Н. Волошиної, С. Жили, В. Неділька, Є. Пасічника, С. Пультера, В. Шуляра, Т. Яценко та інших учених-методистів як один із напрямів модернізації сучасної школи	4	6
10	Інноваційні технології в літературній освіті учнів	4	4
11	Екзистенційно-діалогічний аспект у вивченні літератури	4	4
12	Медіаграмотність на уроці літератури	4	6
13	Практично орієнтовані ситуації на уроці літератури	4	4
14	Позакласна робота як засіб формування інтересу до літератури	2	4
15	Моделювання уроку вивчення лірики в школі	2	4
16	Особливості вивчення драматичного твору на уроках української літератури в старших класах	2	4
17	Методологічні засади шкільного аналізу художнього твору. Форми роботи над мовою художнього твору та мовленням учнів.	4	6
18	Типологія шкільного аналізу художнього твору. Особливості аналізу творів різних родів і жанрів	2	4
	Усього		

		60	8 2
--	--	----	--------

8.Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. PISA: читацька грамотність / уклад. Т. С. Вакуленко, С. В. Ломакович, В. М. Т ерещенко. К. : УЦОЯО, 2017. 123 с.

2. Бабійчук Т. Сучасна українська література: імена, теми, інтерпретація // Українська мова і література в школах України. 2018. № 12. С. 21-28.

1. Білоус П.В. Вступ до літературознавства : навч. посіб. для самостійної роботи студента / П.В. Білоус, Г.Д. Левченко. К. : ВЦ «Академія», 2012. 364с.

2. Градовський А. В. Українська палітра на європейському тлі: формування у майбутніх учителів-словесників навичок компаративного аналізу художнього твору / А. В. Градовський. Черкаси : [б. в.], 2011. 220 с.

3. Жила С. Бачити художній твір як культурний універсум . Теорія і методика навчання української літератури: актуальні проблеми. Збірник наукових праць / Наук. ред. і упоряд. Логвіненко Н. К. : Педагогічна думка, 2015. С. 38-50.

4. Куцевол О. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія) : навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2009. 464с.

5. Лісовський А. Етюди з методики викладання літератури : навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2013. 105 с.

6. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики : [навчальний посібник] К. : ВЦ «Академія», 2010. 520 с.

7. Методика викладання літератури : термінологічний словник / за ред. А. Ситченка. Київ : Видавничий Дім «ІнЮре», 2008. 132 с.

8. Наукові основи методики літератури : навчально-методичний посібник / за ред. Н. Волошиної. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.

9. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Київ : Ленвіт, 2000. 384 с.

10. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : Суми : ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. 404 с.

11. Семенов О. М., Базиль Л. О. Мовно-літературна освіта в Україні: погляд крізь роки / Олена Семенов, Людмила Базиль. К. : Фенікс, 2008.– 240 с.

12. Семенов О.М., Вовк М.П., Дятленко Т.І, Громова Н.В. Фахова практика майбутнього вчителя-філолога: традиції та інновації: навч. посіб. Київ: Талком, 2021. 377 с.

13. Ситченко А. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах : навчальний посібник для студентів-філологів. Київ : Ленвіт, 2011. 291 с.

14. Слижук О. Методика викладання української літератури: конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 138 с.
15. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі : підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 312 с.
16. Уліщенко В. В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі : К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 398 с.
17. Філіпчук Г. Г. Націєтворчість освіти : Чернівці : Зелена Буковина, 2014. 400 с.
18. Шуляр В. Сучасний урок української літератури : монографія . Миколаїв : Іліон, 2014. 553 с.
19. Яценко Т. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2016. 360 с.
<https://lib.iitta.gov.ua/705923/1/%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%A0%D0%90%D0%A4%D0%86%D0%AF.pdf>

Електронні ресурси:

1. Всеукраїнський рекламно-інформаційний журнал «Сучасна освіта». URL: <http://www.s-osvita.com.ua>
2. Вчителю-словеснику. URL: <http://1slovo.ucoz.com/> 3. Дивослово: щомісячний науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL: <http://dyvoslovo.com.ua/>
5. Для вчителя української мови та літератури, розробки уроків. URL: www.uroki.net/
6. Електронне фахове видання «Українська мова і література в школі» URL:<http://www.ukr-in-school.edu-ua.net/>
7. Електронне фахове видання «Українська мова і література в школі» URL: <http://www.ukr-in-school.edu-ua.net/>
8. Записник сучасного вчителя URL: <http://notatka.at.ua/>
9. Інформаційно-методичний сайт URL: http://ippo.org.ua/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1
10. Методичний портал URL: <http://metodportal.net/>
11. Наша школа: Портал вчителів України URL: <http://www.nashaskola.org.ua/>
12. Освіта.ua URL: <http://osvita.ua/>
13. Острів знань. URL: <http://ostriv.in.ua/>
14. Офіційний сайт української мови. URL: <http://ukrainkamova.at.ua/>
15. Сайт вчителів української мови та літератури. URL: <http://ukrmetod.at.ua/>
16. Сайт для учителів української мови і літератури. Українська мова. Українська література. Зарубіжна література. Позакласна робота. URL: <http://internetcentr.dp.ua>
17. Самоосвіта вчителів української мови та літератури (Інтернет-ресурси на допомогу вчителям-словесникам. URL: <http://skvschool2.ucoz.ru>
18. Українська мова та література. URL: <http://ukrmova.dn.ua/index.html>
19. Уроки державної мови. URL: <http://mova.kreschatic.kiev.ua/>
20. Українська педагогіка. URL: <http://ped.sumy.ua/>
21. Українська філологія. URL: <http://filology.info/>

Український освітянський видавничий центр «ОРІОН»

- <https://www.orioncentr.com.ua/nablizhaemo-peremohu/36-litreratura-war-afterwar/220-vivchennya-literature-war-afterwar?fbclid=IwAR1rvdsvV-mkYgaoLSRmi51MUgbrau5QlWksy7U3FNWjm7hyVM3bI5p8IIQ>
- <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
- <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinskashkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
- <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelyapochatkovihklasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>

Наукові, науково-методичні праці викладача, який забезпечує навчальну дисципліну

1. Семенов О. Мовнокомунікативна особистість учителя й учня у художньо-педагогічному дискурсі. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. 180 с.
2. Семенов О. Сучасний урок у вимірі я-концепції професіонала. Теоретичні питання культури, освіти та виховання : зб. наук. пр./ Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ: Вид. центр КНЛУ. 2016. Вип. 54.
3. Семенов О. Художньо-педагогічний нарратив як засіб формування культури педагогічного спілкування. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка : науковий журнал. : Вид-во Євенок О.О. 2017. Вип. 2 (88). С. 243–248.
4. Семенов О. Цифрові нарративи в методичній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. Слов'янськ, 2017. Вип. 5, Ч. 2. С. 46–48.
5. Семенов О., Земка О. Формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів-словесників: теорія і практика: монографія. Суми : Ніко, 2014. 286 с.
6. Семенов О., Ячменик М.М. Мовно-методична підготовка майбутнього вчителя-словесника до використання засобів медіаосвіти: монографія. Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 211 с.